Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DN-WN.055.6.2026
Warszawa, 02 listopada 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 20338

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP, Pana Janusza Cieszyńskiego *w sprawie finansowania Narodowego Centrum Nauki i ograniczeń w konkursach grantowych.*

Szanowny Panie Pośle,

w odpowiedzi na Pańską interpelację przedstawiam odpowiedzi na poniższe pytania.

1. **Ilu projektów i jakiej łącznej kwoty dotyczy przesunięcie zawarcia umów lub pierwszych wypłat na 2027 r.? Proszę o odpowiedź w podziale na konkursy. Ilu laureatów zrezygnowało z realizacji projektu, a ilu rozpoczęło go dzięki prefinansowaniu przez jednostkę naukową?**

Przesunięcie terminu zawarcia umów lub realizacji pierwszych wypłat na 2027 r. dotyczy łącznie 149 projektów, a wartość środków objęta przesunięciem wynosi około 65 mln zł. Liczba umów w podziale na poszczególne konkursy przedstawia się następująco:

a) OPUS 28 – 10 umów,
b) SONATA BIS 15 – 15 umów,
c) OPUS 30 – 66 umów,
d) SONATA 21 – 58 umów.

Ponadto finansowanie projektów wyłonionych w ramach konkursów SONATINA 10 oraz MINIATURA 10 zostanie zapewnione ze środków pochodzących z wykupu obligacji skarbowych, których termin zapadalności przypada na 25 stycznia 2027 r.

Obecnie według posiadanych informacji żaden z kierowników projektów nie zrezygnował z zawarcia umowy w związku z opisaną sytuacją.

Proces zawierania umów pozostaje w toku. Według aktualnego stanu:

a) 48 umów zostało już podpisanych;
b) 56 umów wpłynęło do NCN i znajduje się na etapie procedowania. Ich podpisanie przewidywane jest w 2026 r. lub, na wniosek kierownika projektu, w 2027 r.;
c) 45 umów pozostaje na etapie procedowania w podmiotach realizujących projekty.

Ministerstwo nie posiada informacji pozwalających na ustalenie liczby projektów, których realizacja została rozpoczęta dzięki prefinansowaniu przez podmioty realizujące projekty.

telefon: +48 22 52 92 718
adres e-mail: kancelaria@mnisw.gov.pl
gov.pl/nauka

ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

2. **Kiedy NCN wystąpiło w 2026 r. o zgodę na wcześniejszy wykup obligacji, kiedy otrzymało odmowę i jakie działania podjął minister nauki i szkolnictwa wyższego po jej otrzymaniu? Czy zapowiadając uruchomienie ok. 150 mln zł z obligacji w 2026 r., ministerstwo uzgodniło z resortem finansów przestrzeń wydatkową w ramach stabilizującej reguły wydatkowej?**

Narodowe Centrum Nauki w maju 2026 r. wystąpiło z wnioskiem do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o zmianę planu finansowego na 2026 r., umożliwiającą wykorzystanie środków pochodzących ze sprzedaży obligacji skarbowych na realizację zadań statutowych Centrum. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedłożyło powyższą propozycję do zaopiniowania Ministerstwu Finansów.

W odpowiedzi pismem z 22 sierpnia 2026 r., Pani Hanna Majszczyk, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów poinformowała o braku akceptacji proponowanego zwiększenia wydatków NCN, wskazując na ograniczenia wynikające ze stabilizującej reguły wydatkowej, obejmującej również agencje wykonawcze. Powyższe wiąże się zatem z tym, że każde wystąpienie w zakresie wcześniejszego wykupu obligacji wymaga odrębnych uzgodnień, a ewentualna zgoda – jak wskazał MF w piśmie z 22 sierpnia 2026 r., jest uzależniona od dostępnej przestrzeni wydatkowej wyznaczanej przez stabilizującą regułę wydatkową.

W konsekwencji zapowiadana przez NCN sprzedaż obligacji skarbowych przed terminem zapadalności obligacji, okazała się w bieżącym roku niemożliwa do realizacji. Jednocześnie odnosząc się do kwestii uzgodnień wcześniejszego wykupu obligacji z Ministerstwem Finansów należy podkreślić, że czynione uzgodnienia z resortem finansów dotyczyły przede wszystkim sposobu ujmowania obligacji w księgach rachunkowych NCN oraz ogólnego sposobu postępowania w zakresie wnioskowania o wcześniejszy ich wykup. Wobec powyższego wyjaśnienia Ministerstwa Finansów nie dotyczyły uzgodnień konkretnych terminów wykupu skarbowych papierów wartościowych przed terminem ich zapadalności wynikających z listów emisyjnych.

3. **Jaki jest harmonogram zapadalności kolejnych serii obligacji przekazanych NCN, z podaniem terminów i wartości nominalnych? Jaka część zapowiadanego wzrostu budżetu NCN o 400 mln zł w 2027 r. zostanie przeznaczona na pokrycie zobowiązań przesuniętych z 2026 r., a jaka na nowe konkursy?**

Harmonogram wykupu obligacji skarbowych przekazanych NCN, według stanu na dzień 20 października 2026 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp	Seria przyznanych obligacji	Wartość nominalna jednej obligacji (zł)	Liczba obligacji (szt.)	Łączna wartość nominalna (mln zł)	Termin wykupu	Rodzaj obligacji
1	OI0127	1 000	75 000	75	25.01.2027	Zerokuponowe
2	OI0130	1 000	175 000	175	25.01.2030	Stałoprocentowe
3	OI0330	1 000	150 000	150	25.03.2030	Zmiennoprocentowe
4	OI1034	1 000	100 000	100	25.10.2034	Stałoprocentowe

Ze zwiększonego budżetu NCN na 2027 r. o 400 mln zł Centrum planuje przeznaczyć około 65 mln zł na przesunięcia terminów zawarcia umów lub realizacji pierwszych wypłat z 2026 r. na 2027 r. Natomiast pozostałą kwotę, wynoszącą około 335 mln zł, Centrum planuje przeznaczyć na finansowanie nowych konkursów oraz realizację zobowiązań wynikających z umów grantowych zawartych w latach ubiegłych.

4. **Jaka była wysokość dotacji podmiotowej NCN, liczba złożonych wniosków, liczba projektów w realizacji oraz liczba etatów w NCN w latach 2021–2026? Proszę o odpowiedź w podziale na lata.**

Dane dotyczące wysokości dotacji podmiotowej NCN, liczby wniosków złożonych w konkursach, liczby projektów pozostających w realizacji oraz średniorocznego zatrudnienia w latach 2021–2026 przedstawiono w poniższej tabeli:

Rok	Dotacja podmiotowa (tys. zł)	Liczba złożonych wniosków	Liczba projektów w realizacji	Średnioroczne zatrudnienie (etaty)
2021	36 700	10 995	9 948	160
2022	41 670	10 558	10 178	161
2023	43 133	10 485	9 556	164
2024	52 748	10 503	9 415	168
2025	58 417	12 110	9 292	170
2026 (dane do 30 września)	67 311	9 878	8 588	169

Wysokość dotacji podmiotowej przedstawiono według planów finansowych po zmianach, obowiązujących na koniec poszczególnych lat.

Liczba złożonych wniosków dotyczy konkursów NCN, w których nabór zakończył się w danym roku.

Liczba projektów w realizacji odzwierciedla stan na koniec danego roku, a w przypadku 2026 r. – na dzień 30 września 2026 r.

Dane dotyczące zatrudnienia przedstawiono w przeliczeniu na średnioroczną liczbę etatów, przy czym dla 2026 r. uwzględniono średnią za okres od stycznia do września.

5. **Ilu pracowników NCN, w tym koordynatorów dyscyplin i opiekunów projektów, odeszło z pracy w latach 2024–2026 i ile stanowisk pozostaje nieobsadzonych? Jak w tym okresie zmieniał się średni czas od zamknięcia naboru do ogłoszenia wyników w konkursach OPUS i PRELUDIUM oraz od ogłoszenia wyników do zawarcia umowy?**

W latach 2024 - 2026 zatrudnienie w NCN zakończyło łącznie 31 pracowników, w tym 12 Koordynatorów Dyscyplin. W poszczególnych latach liczba pracowników, którzy zakończyli zatrudnienie, przedstawiała się następująco:

a) 2024 r. – 11 pracowników, w tym 4 Koordynatorów Dyscyplin;
b) 2025 r. – 14 pracowników, w tym 6 Koordynatorów Dyscyplin;
c) 2026 r. (od stycznia do września) – 6 pracowników, w tym 2 Koordynatorów Dyscyplin.

Według stanu na dzień 30 września 2026 r. w NCN nieobsadzone pozostawały 2 stanowiska.

Analiza czasu upływającego od zakończenia naboru wniosków do ogłoszenia wyników w czterech ostatnich edycjach konkursów OPUS i PRELUDIUM wskazuje na wydłużenie tego okresu o około dwa tygodnie w porównaniu z poprzednimi latami.

Czas od ogłoszenia wyników konkursu do zawarcia umowy o realizację i finansowanie projektu badawczego zależy od przebiegu procesu przygotowania i podpisania umowy, w szczególności od następujących czynników:

a) terminu przekazania umowy do NCN. Kierownik projektu oraz podmiot realizujący są zobowiązani do przekazania umowy do NCN w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu finansowania. Umowy przekazane do Centrum są na bieżąco procedowane i podpisywane,

b) indywidualnych wniosków kierowników projektów dotyczących terminu zawarcia umowy. Kierownik projektu może wystąpić z wnioskiem o przesunięcie terminu podpisania umowy, wskazując preferowaną datę.

Rocznie około 30% umów przewidzianych do podpisania w danym roku jest zawieranych w terminach wskazanych przez kierowników projektów. Oznacza to, że termin zawarcia umowy jest uzależniony nie tylko od czasu procedowania dokumentacji przez NCN, lecz również od indywidualnych decyzji kierowników projektów.

6. Jakiej kwoty dotacji podmiotowej NCN potrzebowałoby, aby obsłużyć wnioski bez wprowadzania limitów, i czy o taką kwotę wnioskowało w pracach nad projektem budżetu na 2027 r.? Czy ministerstwo poprze zwiększenie tej dotacji w trakcie prac sejmowych nad ustawą budżetową?

NCN od kilku lat odnotowuje systematyczny wzrost liczby wniosków składanych w konkursach na finansowanie badań naukowych. Zjawisko to nie jest charakterystyczne wyłącznie dla Polski, lecz występuje również w zagranicznych agencjach finansujących badania naukowe. Powyższy wzrost liczby wniosków m.in. w organizacjach na poziomie europejskim wynikać może także z użycia narzędzi sztucznej inteligencji do pomocy przy pisaniu wniosków.

Należy w tym miejscu wskazać, że każde zwiększenie środków na dotację celową, z której finansowane są granty będzie z dużym prawdopodobieństwem pociągało wzrost liczby wniosków przekładający się bezpośrednio na zwiększenie obciążenia organizacyjnego i administracyjnego Centrum, w szczególności w zakresie obsługi konkursów, organizacji prac zespołów ekspertów oraz procesu oceny wniosków. Jednocześnie, wskazać trzeba, że powyższy wzrost liczby wniosków niekoniecznie przyczyni się do zwiększenia współczynnika sukcesu.

We wrześniu 2026 r. Dyrektor NCN wystąpił do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z wnioskiem o zwiększenie dotacji podmiotowej na 2027 r.

Należy jednak podkreślić, że jednoznaczne określenie wysokości dotacji podmiotowej, niezbędnej do obsługi wszystkich możliwych w przyszłości wniosków bez wprowadzania ograniczeń, nie jest obecnie możliwe, przede wszystkim ze względu na brak liniowego jej powiązania z liczbą obsługiwanych wniosków i niepewność dotyczącą przyszłej liczby wniosków oraz skutków regulacji wynikających z ustawy budżetowej wchodzących w życie w 2027 r. oraz latach kolejnych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Karolina Zioło-Pużuk
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów